

2007– 2013 m. ES SF investicijos – gerosios patirtys ir pamokos

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Ramūnas Dilba

Finansų ministerija

ES investicijų
departamento

direktorius

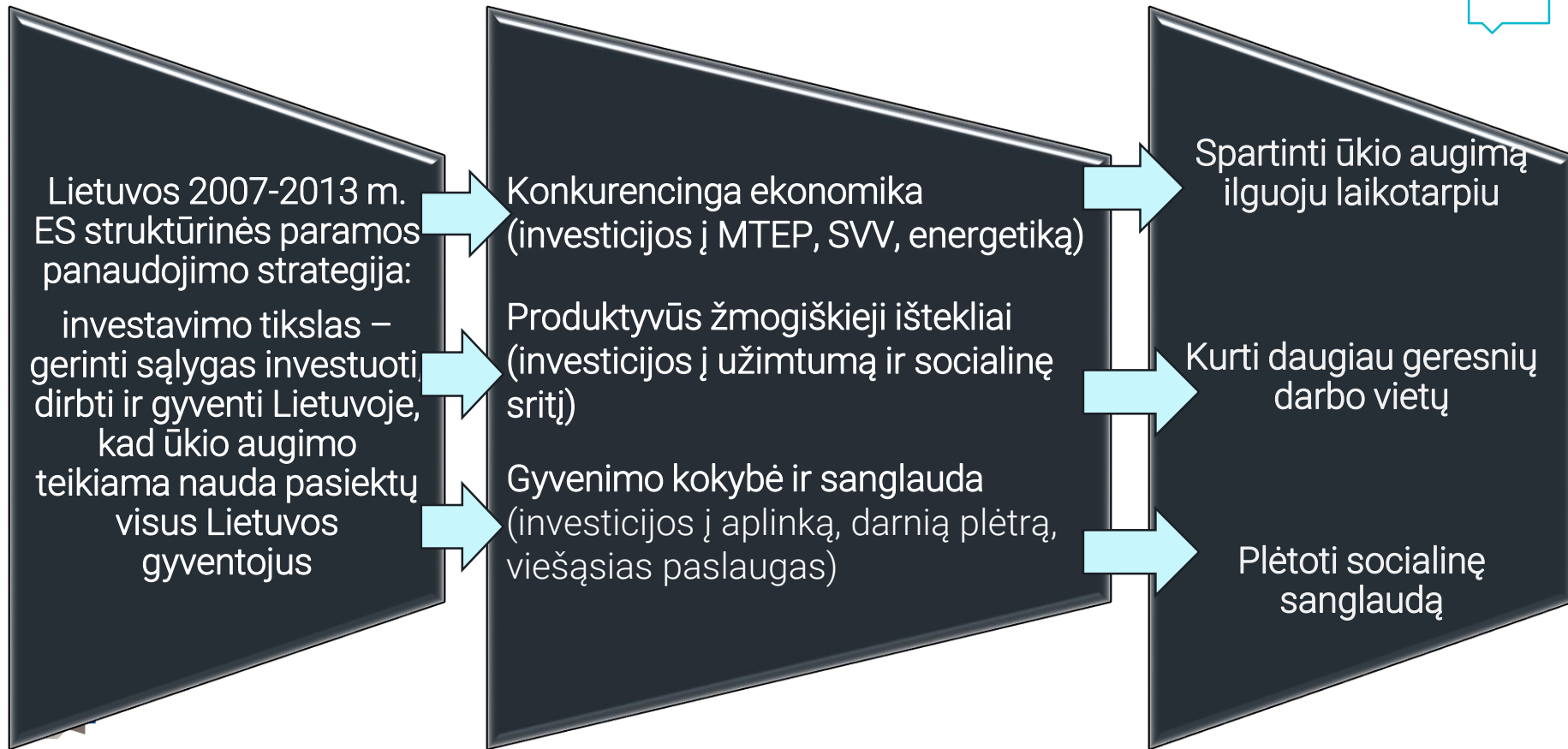
Baigiamoji konferencija „2007–
2013 m. Europos Sąjungos
investicijų poveikis Lietuvos
ekonomikai, žmonėms ir gyvenimo
kokybei“

2017-02-23

Vilnius

GALIMYBĖS: 2007-2013 M. ES INVESTICIJŲ TIKSLAI IR KRYPTYS

2

GALIMYBĖS AUGIMUI: LIETUVOS EKONOMIKA 2007 M.

- Gera makroekonominė būklė ir prognozės
- Palanki eksporto raida
- Didėjanti darbo jėga ir užimtumas, **DU lygis**
- Auganti vidaus paklausa, infliacija

Strategijos tikslams įgyvendinti buvo skirta virš 7,9 mlrd. EUR ES struktūrinių fondų ir bendrojo finansavimo lėšų, kuriomis buvo įgyvendinta daugiau nei 8300 viešųjų ir privačių projektų

3

...„kietas nusileidimas“,
nulemtas 2008 m. pasaulinės
finansų krizės

IŠŠŪKIAI LIETUVOS EKONOMIKAI 2008-2009 M.

- **Pasaulinė finansų krizė lėmė 2009 m. Lietuvos ekonominę recesiją:**
- **Defliacija, įmonių bankrotai, mažiau kreditų, smukęs vidaus vartojimas.**
- **Mažėjo vidaus prekyba ir gamyba, materialiosios investicijos ir TUI, koregavosi būsto ir kita NT rinka, smuko BVP.**
- **Lietuvos konkurencingumo indeksas krito: 2009 m. – 53 vieta iš 133 šalių (palyginimui su 2016 m. – 35 vieta iš 138 šalių) .**
- **2009 m. nedarbo lygis siekė 13,6 proc., jaunimo – 29,6 proc.**
- **Augo skurdo riziką patiriančių ar socialinėje atskirtyje gyvenančių žmonių skaičius.**
- **Augo regioniniai skirtumai.**

SF INVESTICIJOS – GELBĖJIMOSI RATAS ŠALIES EKONOMIKAI

Daugelyje ES šalių ši krizė turėjo griaunamąjį poveikį:

- **pakeitė regioninių skirtumų mažėjimo ilgalaikę tendenciją,**
- **lėmė ekonomikos aktyvumo ir užimtumo mažėjimą,**
- **produktyvumas šiek tiek augo.**

Sanglaudos politika SF investicijų dėka reikšmingai prisidėjo prie:

- **ES šalių ir Lietuvos ūkio augimo,**
- **regioninių skirtumų mažinimo,**
- **sušvelnino neigiamus krizės padarinius.**

Po krizės SF investicijos tapo pagrindiniu šaltiniu amortizuojant neigiamus krizės padarinius.

SF INVESTICIJŲ INDĖLIS Į IŠŠŪKIŲ SPRENDIMĄ

6

Augantis
nedarbas ir
poreikis kurti
naujas darbo
vietas

**Finansavimas ADRP
priemonėms padidintas
nuo 86,7 mln. EUR iki
228,2 mln. EUR**

~200 tūkst. asmenų
pasinaudojo ADRPP,
~98 tūkst. dalyvių
įsidarbino

Ribotos
galimybės
gauti
finansavimą
verslui

**Verslumo skatinimo
fondas**

3 555 naujos darbo
vietos (ypač jaunimas)
1 paskola sukūrė ~2,7
darbo vietas

Dėl SF intervencijų:

- 2012 m. papildomai sukurta **40,2 tūkst. darbo vietų**
- 2012 m. nedarbo lygis - **2,7 proc. mažesnis** nei būtų be ES investicijų.

2007–2013 M. FINANSINIO LAIKOTARPIO NAUJOVĖS

Nauji atrankos būdai:

Regionų projektų planavimas – 11 proc. skirtų lėšų

Visuotinė dotacija – 1 proc. skirtų lėšų

Finansų inžinerija – 6,5 proc. skirtų lėšų

Pradėti taikyti supaprastinimai:

Vienodo dydžio normos

Vienetiniai įkainiai

IT sistemų naudojimas:

SFMIS – IT įrankis institucijoms

DMS – el.paslaugos projektų vykdytojams

Rizikų valdymas:

Taikomos mokėjimų prašymų tikrinimo, patikrų vietose ir viešųjų pirkimų atrankinės tvarkos

POVEIKIS: 2007-2013 M. ES INVESTICIJŲ NAUDA

**Spartinti ūkio augimą
ilguoju laikotarpiu**

Paskatintos privačios investicijos į „proveržio sektorius“, padidintos galimybės SVV subjektams gauti finansavimą

**Kurti daugiau
geresnių darbo vietų**

Sprendžiami su užimtumu susiję iššūkiai, paskatintos naujos iniciatyvos, požiūriai, metodai

**Plėtoti socialinę
sanglaudą**

Pagerintos sveikatos, švietimo, socialinės, kultūrinės, susisiekimo, komunalinės paslaugos, jų kokybė, apimtis, prieinamumas

Kiekvienas investuotas euras atnešė 1,38 euro nominalaus BVP grąžos.

Šis investicijų grąžos rodiklis dar augs ir iki 2020 metų pasieks 1,6.

GEROSIOS PATIRTYS ES MASTU

beta
JONVABALAI
SKAIDRUMO INICIATYVA

Lengvesnis būdas sužinoti, kur nukeliauja ES pinigai!

TVARKYTI PASKYRĄ

KAS MES?

DALYVIAI

Besidomintiems piliečiams

Kurkime skaidrumą kartu!

Prisijunkite prie iniciatyvos

Įrašykite skaidrumo iniciatyvoje nedalyvaujantį projektą

📍 SKAIDRUMO INICIATYVOS PROJEKTAI

📍 NE INICIATYVOS PROJEKTAI

ES STRUKTŪRINĖ PARAMA 2007–2013 m.

2017 sausio 24, 09:41 | [Struktūrinės paramos naujienos](#) | [Siekite tikslus](#)

[Pareikškite svirtį](#) | [Tiesa patirtis](#) | [Tiesa orkestras](#)

[Kurime Lietuvos atvirą](#)

[akštam](#) >

| pradžia | [ES Parama](#) | [Projektų vykdymams](#) | [Pareikėjams](#) | [Paramos administravimas](#) | [Partneriams](#) | [YouTube](#) | [Facebook](#) | [Twitter](#)

ES piliečiai

[Projektų naujienos](#) | [Pasiekę statistika](#)

Prisidėk prie skaidrios ateities kūrimo.

WWW.ESPARAMA.LT

2014-2020

Viskas apie

Finansų ministras apdovanojo studentus - vertingiausių mokslo darbų autorius

Finansų ministras Rimantas Šadžius premijomis apdovanojo 9 studentų mokslo darbų konkursu Europos Sąjungos struktūrinių fondų panaudojimo tema laureatus. Bendras skirtų premijų fondas

[Dalyvauti dar vienam projektui](#)

Pirma: investicijos turi kurti tvarius pokyčius

- Investicijų koncentracija į konkrečią proveržio/ tikslinę sritį.
- Kompleksiškas požiūris į investicijas, sinergijų išnaudojimas
- = tvarus augimas ir pokytis.

Antra: kompleksinis požiūris į investicijas, ypač regionuose

- Investuojant į infrastruktūrą, ypač regionuose, svarbu investuoti ir į žmogiškuosius išteklius – kvalifikuotą darbo jėgą (ypač pramonės, energetikos srityse), gerinti verslo aplinką, siekiant pritraukti daugiau vidaus investicijų ir TUI.

Trečia: efektyviau bendradarbiauti su verslu, aiškiau komunikuoti

- Skatinamas mokslo ir verslo tarpinstitucinis bendradarbiavimas, horizontalus koordinavimas, aiškesnė tarpusavio komunikacija. 2014-2020 m. laikotarpiu svarbu išnaudoti jau sukurtą MTEPI infrastruktūrą, toliau stiprinant inovacijų pasiūlą ir paklausą.

Ketvirta: partnerystė su NVO

Siekiant didesnio investicijų poveikio, svarbu nuosekliai bendradarbiauti vietos savivaldos lygmenyje su NVO, ypač socialinių paslaugų srityje.

Penkta: dėmesys rodiklių pasiekimui ir investicijų tvarumui

Integruotas požiūris į investicijas (pvz., ne tik sukurta infrastruktūra, tačiau ir tolesnis jos valdymas, išlaikymas, investicinė grąža).

Neefektyviai investavus ES SF lėšas, gali tekti jas grąžinti.

Šešta: tolesnis dėmesys ES fondų įgyvendinimo supaprastinimui, standartizuotai praktikai

Mažiau dėmesio „popierizmui“ ir formai, daugiau – turiniui. Pereinama prie didesnio elektroninio duomenų naudojimo, įskaitant elektroninius viešuosius pirkimus.

KAS LIKO NEPAMATUOTA...

Nuolatinis mokymosi procesas

Kintanti visuomenės kultūra
Kylantis mentalitetas

Besivystantys jėgūdžiai

Auganti naudos gavėjų bendruomenė

Individualus laimės indeksas

KURIAME LIETUVOS ATEITĮ !

